

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:
 Pe an 18 cor. 1/2 an
 9 cor. 1/4 4-50 fil.

Pentru străinătate:
 Pe un an 24 coroane
 1/2 an 12 cor. 1/4 at
 6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
 odată 14 fil., a doua
 oară 12 fil., a treia
 oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
 să se adreseze la: Re-
 dacțiunea și admini-
 stratiunea „Unirei”
 in Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Circulara

I. P. S. Părinte Mitropolit Victor, relativă la orfelinatul din Blaj.

Când scriem aceste rânduri, circulara edată în ședința consistorială din 22 Februarie 1916, se spedează clerului nostru din afară.

E o pastorală *magistrală*, in care după o introducere foarte amănunțită — in care se face provocare la fundațiunea Tath, I. M. Moldovanu și alte contribuiri spre acest scop — revine la obiectul ei: înființarea »Orfelinatlui gr.-cat. român in Blaj«, încă in decursul acestui an.

Frații preoți vor avea ocazie de a ceti in întregime această Circulară de importanță istorică.

Pentru ceialalți cetitori ai ziarului nostru, reproducem numai partea finală, ce ne privește deopotrivă pe toți aceia, cari purtăm la inimă destinele orfelinatlui, pe care dacă Dumnezeu ne va ajuta, îl vom ridica negreșit, oricât de mari ar fi jertfele, ce ni-se vor cere.

»Ca creșterea orfanilor să aibă o bună chezășie, și pentru întregirea plănuitelor așezăminte ale orfanilor de preoți și de învățatori, hotărât-am in aceeaș vreme, cu Consistoriul Nostru Arhiepiscopesc, să punem temeiul aci in Blaj, la Mitropolie, unei case pentru orfanii fiilor noștri, căzuți in războiu, sub numirea de: »Orfelinatul gr.-cat. român din Blaj«. Dorința ni-e, ca această casă de mângâiere și de creștere a orfanilor, in legea Domnului, să o deschidem încă in cursul acestui an, și in ea să ocrotim, pe cât numai vom putea, orfani gr.-cat. români din întreagă patria. Nu se vor închide însă porțile acestei case de dragoste și de milă, mai ales pentru timpurile viitoare, nici dinaintea copiilor lipsiți de mijloace materiale, precum deschise vor sta, pe lângă o taxă corăspunzătoare, și pentru orfanii cu oarecare prindere materială.

Precum arată și numirea, așezământul acesta e merit orfanilor noștri, români gr.-catolici. Dar dupăce: »Dragostea... se milostivește; dragostea nu

pizmuiește; dragostea nu se îndărăt-nicește, nu se trufește«, dupăcum in trecut deschise am ținut porțile așezămintelor noastre de cultură și pentru alții, dornici de cultura noastră *gr.-catolică română, și mai ales deschise le-am ținut pentru frații noștri de sânge, români gr.-orientali, tot așa, după putință și după împrejurări, nu vor fi eschiși nici din noul așezământ.*

Ținând apoi seamă de creșterea pruncilor, poruncită de legile patriei, și netrecând cu vederea puterea ispitelor din tinerețe, când in lipsa grijei părințești trebuitor, pe care datori ar fi să li-o poarte tinerilor stăpânii ori măestrii lor, tinerii usor ar putea să se abată dela calea cea dreaptă, — hotărât-am, ca creșterea și ocrotirea orfanilor: băieți și fetițe, in orfelinat să nu țină numai dela anul al VI-lea până la anul al XII-lea al vrăstei lor, când ar termina școala elementară, ci și după aceea.

După terminarea instrucției elementare, elevii orfelinatlui, potrivit gândului ce-l avem, vor fi împărțiți și plasați după talentele și inclinările lor. Cei mai talentați între ei, precum și aceia, cari vor avea inclinare spre o industrie, la care se cere mai multă școală, continua-vor instrucția școlară; iar ceialalți împărțiți vor fi, după inclinările lor, la agricultură cu fundațiunile și așezămintele noastre arhidiecezane și sub conducerea agronomilor, respective a măiestrilor aplicați la acele așezăminte și fundațiuni, pânăce vor putea fi restituiți societății, ca membri tolositori, iar bisericii, neamului și patriei, ca fii credincioși. La ieșirea apoi din orfelinat împărțiți-se-va fiecare elev, deplin cvalificat, cu o parte corăspunzătoare din câștigul, făcut prin lucrul lui, pentru a-și putea pune și el temeiul gospodăriei, atelierului ori prăvăliei sale.

In felul acesta, orfanii ar învăța și s'ar deprinde la o agricultură rațională de mic proprietar in toți ramii

ei de: agricultură propriu zisă, viticultură sau cultivarea viei, de pomărit și de creșterea vitelor, respective ar învăța vre-o industrie, ori comerț, fără să fie siliți să între ca servitori pe la micii proprietari, ori ca ucenici pe la industriași, ori comercianți. Fetițele in urmă, după terminarea școlii elementare — cu excepția celorce ar fi aplicate la oarecare industrie femeiască ar învăța lucrul câmpului și gospoderia de casă, torsul, țesutul, cusutul, spălatul, legumăritul și gătirea bucatelor, așa ca să poată ieși și din ele femei cu frica Domnului și pricepute la toate.

Pentru a ținea la suprafața plănuitul nostru orfelinat și pentru a-l îndruma pe căile sale, aprobat-am in aceeaș ședință consistorială o comisiune centrală de 13 inși, sub prezidiul Rssmului in Hristos Frate, Dr. Vasile Suciul, canonic mitropolitan, referent in cauzele »orfelinatlui«, compusă din preoți și mireni din gremiu, pe care vom completa-o cu alți câțiva bărbați din gremiu și din provincie, dând totodată ordin Administrațiunii Centrale Capitulare să primească și să chivernisească sumele și lucrurile intrate pentru orfelinat.

Ocrotitori firești și calzi sprijinitori ai cauzei orfelinatlui nostru sunt, și trebuie să fie in această arătare a dragostii creștinești, toate oficiile noastre bisericești parohiale, reuniunile Mariane de femei și toți mireni noștri, cari, pentru interesarea lor de biserică și de înaintarea neamului, se bucură de vază înaintea poporului.

De aceea punem la inima tuturor sfânta cauză a orfelinatlui nostru și vrem, ca Preaonorații Frați protopopi, Frații vice-protopopi și administratori protopopești, împreună cu câțiva On. Frați preoți, plini de dragoste creștinească, și cu fruntașii noștri mireni, din tractele lor, să se înțeleagă frățește și să se pună in fruntea mișcării din tractele lor, pentru orfelinatul

gr.-cat. român. Onorații Frați preoți, la rândul lor, împreună cu curatoratele bisericești parohiale, cu reuniunile Mariane de femei, pe unde sunt, și în lipsa mare de bărbați și pe unde nu sunt reuniuni Mariane de femei, chemând în ajutor și femei frunțase din parohia lor, într'o sfântă întrecere să îndemne și să adune în biserică și afară de biserică, cu vreme și fără vreme, tot ce ar putea fi de folos pentru orfelinatul nostru.

Nu ne scapă din vedere în această lucrare a dragostii și a milei creștine, nici iubiiții noștri fii, duși la oaste, cari după pilda văduvei din evanghelie, da-și vor și ei partea, din puținii lor fileri, pentru creșterea orfanilor lipsiți ai soților lor de arme, și, de ce Dumnezeu să-i ferească, poate chiar pentru creșterea orfanilor lor.

Și în special să se adune bani în câte o Duminecă, ori sârbătoare, înainte vestite, din Păresimi și din postul Sfintei-Mării din anul acesta. Lista contribuțiilor, din cari alăturăm sub % câte 3 exemplara din apelul dat de comisiunea centrală a orfelinatului nostru, subscrisă de purtătorul oficiului parohial și de curator și provăzută cu sigilul parohial să se transpună respectivului Oficiu protopopesc împreună cu sumele adunate. Acesta apoi le va trimite Administrațiunii Centrale Capitulare de aci. Câte una din listele acestea de contribuție se va restitui Oficiilor protopopești, cvitându-se sumele primite de Admini-

strațiunea Centrală Capitulară, dela parohii. Observăm, că listele acestea stau sub controla publică, și împreună cu colectele în bani, făcute în s. Păresimi sunt de a se înainta până în 31 Maiu 1916 la Administrațiunea Centrală Capitulară, dimpreună cu sumele adunate. Pentru colectele din postul Stei Mării. Onorații Frați proți vor compune înșiși coale de colecte, în exemplar dublu, pe cari, împreună cu banii adunați le vor înainta, asemenea prin Oficiile protopopești, Administrațiunii Centrale Capitulare.

În scumpetea mare, ce stăpânește, și în greutatea de a putea câștiga chiar și cu bani scumpi, lucrurile trebuitoare pentru hrana și îmbrăcăminte micilor și lipsiților orfani, cari toate, fără mare jertfă putea-s'ar aduna dela credincioșii noștri, — sub povara acestor griji, adusu-ni-am aminte de nescata dărnicie a poporului nostru și mai ales a femeilor noastre, dovedită cu prilejul colectelor de haine, făcute pentru soldații răniți. Întăriți de fapta bună și creștinească, ce o facem prin întemeierea Orfelinatului gr.-cat. român de aci, și plini de încredere în dragostea și milostivirea credincioșilor noștri fii și credincioaselor noastre fice, tot la ei ne întorcem cu rugăminte, ca pe lângă suma în bani, pe care o va dăruți fiecare după putința și după tragerea inimii sale, să ne sară într'ajutor și cu alte lucruri de lipsă pentru hrănirea și îmbrăcarea orfanilor. Milostivească-se fiecare și,

după cum îl va îndemna mila și dragostea creștinească, și după cum îi va da mâna, ajute-ne cu ceva din roadele câmpului anului acestuia, din produsele galițelor și ale vacilor și oilor de lapte și cu pânzături și haine de prisos. Dacă grâul, săcara, orzul, ovăsul fasolea, mazărea, linte, crumpenile și mustul de struguri, cari s'ar adună din dăruirile parohienilor dintr'un district protopopesc, nu s'ar putea trimite pe seama orfelinatului nostru, ori că ar fi prea puține, ori că ar fi prea costisitor transportul, ori din alte cauze, valoreze-se pe acasă, trimițându-se la orfelinat prețul lor.

Mare și arzătoare lipsă avem, în vremile acestea, de hainele de pat și de îmbrăcăminte orfanilor, cari, chiar și cu bani scumpi, cu anevoie se pot câștiga. Drept aceea rugăm-ne din nou de harnicele nostre fice sufletesti, ca din valurile lor de pânză să taie câte o bucată, care să se poată folosi la ceva cusătură, și pentru orfanii lipsiți. Pe care o trage inima și poate, croiască și coasă și câte o cămășuță cu guler și cu pumnași, cu bumb, pentru băieți de 6 ani, având indoiiturile de lipsă, ca să se poată lungi; ori câte o iuță pentru câte o fetiță de aceeaș vrâstă. Dăruiască orfelinatului, străjece ori pânză pentru străjece, lepedeie ori pânză pentru lepedeie, perini ori fețe de perini, lepedeauă de lână, țoale ori plapome cu învâluitoarele lor, ștergare și merindare. Mare, și poate că mai mare este lipsa

FOIȚA.

Adolfo Padovan:
Cosîțele Berenicei.

Trad. de Valeriu Crișianu.

Stelele, frumoasele stele, cari strălucesc cu atâta splendoare pe cerul azuriu a nopții și par niște astri atât de luminoși și frumoși, au și ele istoria și legendele lor. Istoria lor o povestesc astronomii cu calculări, telescoape și prin cărți; legendele lor le povestesc poeții cu peana lor fantastică și măiastră. Câte, câte legende au și astri! Legende stranii și fioroase, imaginate și copilărești; dar cea a poveștii cu părul Berenicei e totuși cea mai frumoasă și mai emoționantă, fiindcă nu e numai o întâmplare miraculoasă, ci și o poveste și o întâmplare adevărată. Aceasta întâmplare vreau să v'o povestesc și eu.

Dacă căutați cu privirea spre ceriu, într'o noapte instelată dintre Februar și Decembrie, între constelația lui Artur și cea a Leului, spre sud dela „inima lui Carol al II-lea“, veți vedea un grup de steluțe licăritoare, pe cari astronomii le numesc „cosîțele Berenicei“. Acest grup mic de stele secolii de-arândul nu a avut nume; erau nebotexate ca și păgânii, făr' de polecră

ca și sălbaticii cari când sunt surprinși de niște întâmplări cam puțin obișnuite și nouă, devin niște indivizi supraomenești, cari vor avea o deosebită bucurie în ceriu.

*

Regele Tolomeu Filadelful avea o fată cu numele Berenice, care era o principesă de admirat, așa de frumoasă și de bună, încât supușii regelui așteptau cu nerăbdare să o aibă regină. Calitatea aleasă a frumșetii ei nu o forma ochii ei, cari păreau doi crini creșcuți din zăpadă, nici buzele ei roșii și mititele, cu un colan de perle de dinți, nici statura ei înaltă și regală, care își impunea respect, ci părul ei, părul ei blond, ca aurul spicului de grâu copt, atât de des și prolix, încât dacă apărea undeva cu părul despletit, părea o regină îmbrăcată în o mantie purpurie. Părul Berenicei era vestit în întreg regatul. Când principesa apărea în mijlocul poporului cu părul ei, care cobora în valuri pân' la călcăie, mulțimea o privia cu mirare, ca și cum ar apărea înaintea lor o minune. Dar odată a venit ora, când tobele și trimbițele sunau cu putere. Ce se întâmpla? Regele chema pe supușii săi la arme pentru a apăra țara de invasiunile dușmanilor din Siria. Și logodnicul Berenicei a trebuit să iee platoșa, să pună mâna pe lance și scut să-și pună viața în pericol, plecând pe câmpul de luptă.

Principesa blondină plângea cu lacrimi, rugându-l să rămâie la castel și să nu meargă în luptă, pentru a muri sau a ajunge prizonier în mâinile barbarilor, și lacrimile au udat părul ei auriu.

— Nu, nu; nu rămân, — ti răspunde logodnicul ei, — patria e invadată de dușmani, inimicul înaintează; trebuie să merg eu în fruntea oștirii, dând astfel un exemplu viu de curaj și iubire de patrie. Plânge mama și frații mei, vei plânge și tu scumpa mea Berenice, dar lasă-mă să plec.

Berenice l-a compătimit câțva timp, dar mai mult n'a mai plâns, ci în fruntea poporului a mers pentru a saluta pe principele care pleca la războiu, după aceea a intrat în biserică și oprindu-se în fața altarului, a făcut aceasta promisiune solemnă:

— O bunule D-zeu, care stăpânești și guvernezi faptele omenești, dacă va scăpa logodnicul meu și țara mea va rămânea învingătoare, eu voi jertfi pe altarul tău părul capului meu.

Oastea regelui Tolomeu înarmată bine cu lănci și scuturi, platoșe și spade a plecat la războiu și a avut niște lupte atât de crâncene, încât dușmanul a fost nimicit total, iar puțini cari au mai rămas în viață abia au putut scăpa cu fuga, iar câmpul de luptă era un lac de sânge.

de hainele de lână. Cine poate și do-
rește să ajute pe orfani cu hăinuțe
calde, dăruiască câte o bucată de pă-
nură, albă ori neagră, ori croiască și
coasă câte un căput ori câte o pă-
reche de ciorecuți pentru orfanii de
vrâstă de 6 ani și mai bine. Bine sunt
venite și hainele ori încălțăminte,
folosite de un băiat ori de o fetiță,
crescuți din ele, pe cum și alte haine,
din cari s'ar putea îmbrăca, luând ce-
i bun din ele, lipsiții orfani. *În atâtea
lipse, câte se pot ivi la hrănirea și
îmbrăcarea orfanilor, nu poate să fie
netrebnic nici un lucru, pe care l-ar
dăruî dragostea și mila credincioșilor
noștri, pe cum nici lână, pe care unul
ori altul dintre credincioșii ar dăru-
o orfelinatului, ca o parte din darul dela
Dumnezeu primit.*

Ca să putem deschide doritul or-
felinat, încă în anul acesta, dorim, ca
darurile, ce se vor face în haine, să
se adune, și să se trimită prin oficiile
protopopești pe adresa Administrațiunii
Centrale Capitulare, în timpul cel mult
până în 31/18 Maiu 1916.

Onorații Frați preoți vor găti liste,
în exemplar dublu atât despre co-
lectele în haine, cât și despre colectele
de bucate, pe cari împreună cu obi-
ectele adunate le vor trimite prin
oficiile protopopești, Administrațiunii
Centrale Capitulare, dela care vor
reprimi un exemplar cu cvitarea obi-
ectelor primite.

În urmă invităm pe Onorații Frați
preoți să compună listele orfanilor,
rămași după cei căzuți în războiu, după
cum sunt avizați, ori nu, la ajutor,
precum și împrejurarea, dacă se in-
voesc, ori nu, mamele văduve, ori în-
grijitorii, a-și da copiii orfani în grija
orfelinatului. Listele acestea să se tri-
mită deodată cu listele primei colecte
de bani și a celei de haine, adecă până
în 31/18 Maiu 1916.

Iubiți în Hristos fi!

Cunoașteți îngrijorările Noastre de
soartea orfanilor lipsiți. Știți și gândul
Nostru pentru alinarea durerilor celor
fără nădejde. Auziți și voi, în liniștea
satelor voastre, șuspinerile pline de
jale ale mamei văduvite și îndure-
rata lor îngândurare pentru ziua de
mâne. Face-vă-ți vouă comoară în
ceriu, unde turii nu o sapă, nici nu o
fură. Dumnezeu v'a ferit pe voi și pe
fiii vostri, de nu i-a ajuns nemiloasă
soartea a orfanilor lipsiți. Ați fost apă-
rați, voi și avutul vostru, de piepturile
părinților copiilor săraci. Fiți-le mul-
țumitori. Și dacă Dumnezeu, cruțân-
du-vă, v'a iubit pe voi mai mult decât
pe alții, fiți recunoscători și împliniți
voința lui. *»Fiule, viața săracului să
nu o lipsești și ochii cei lipsiți nu-i
face să aștepte». »Din cele ce ai tu,
fă milostenie, și să nu pismuiască
ochiul tău, când faci milostenie». »Pentru
aceea împărate sfatul meu placă ție
și păcatele tale cu milostenie le răs-*

*cumpără, și nedreptățile tale cu indu-
rări săracilor». Aduceți-vă aminte de
cuvintele Mântuitorului: »Oricine pri-
mește pe unul dintre acești prunci
întru numele meu pe mine mă pri-
mește», și țineți pururea înaintea
ochilor, cât de mult ține Răscumpă-
rătorul nostru la ajutorarea săracilor.
»Veniți binecuvântații părintelui meu,
moșteniți împărăția, care e gătită vouă
dela întemeierea lumii; că am flă-
mânzit și mi-ați dat de am mâncat;
însetoșat-am și mi-ați dat de am beut;
strein am fost și m'ați primit; gol,
și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și
m'ați cercetat pe mine; în temniță am
fost și ați venit la mine... Adevăr
zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintre
acești frați mai mici ai mei, mie ați
făcut».*

Iară tu »Doamne Dumnezeul nostru
...caută spre ceia ce aduc ție ale
tale dintru ale tale... răsplătește-le
cu mulțimea bunătăților tale celor
cerești și... întăreștei, păzându-i ne-
vătămați» și »pentru rugăciunile prea-
sfintei Stăpânei noastre, Născătoarei
de Dumnezeu și ale tuturor sfinților
tăi, îndreptează lucrurile mânilor no-
stre, ale nevrednicilor servitorilor tăi
și ne învrednicește întru toate a plăcea
bunătăților tale».

Darul Domnului nostru Isus Hristos,
și iubirea lui Dumnezeu Tatăl, și îm-
părtășirea Spiritului sfânt, să fie cu
voi cu toți.»

Principele se întorcea acum spre casă,
aducând cu ei o mulțime de arme, cai și
trofee luate dela dușman.

În dimineața zilei în care, Tolomeu intra
în Capitală în fruntea oștirii învingătoare,
Berenice conform promisiunii făcute, urmată
de damele de curte, de valeți, de sclavi și
lechei, a intrat în templu; a tăiat părul ei
frumos și la depus pe altar, zicând: — Îți
mulțumesc Ție, Zeule, că ai scăpat logodnicul
meu și patria: iată darul promis, care era
cea mai mândră podoabă a frumseții mele.

Și cosițele acelea de păr, cari păreau
două salbe de aur, au rămas pe altar, până
când afară poporul striga de bucurie, acla-
mând pe învingători.

În ziua următoarea însă, când marele
preot a intrat în templu și s'a apropiat de
altar, a văzut cu mirare, că părul a dispărut.
Orice încercare de ale afla a rămas zădărnică:
frumoasele cosiți de mătăasă nu mai erau.

Aceasta întâmplare a trecut din gură
în gură, a ajuns și la urechile regelui, re-
ginei și poporului, cari toți s'au grăbit
pentru a se convinge de aceasta minune.

O mânie mare a intrat deodată în
în inima Suveranului, care a acuzat pe preoți
de acest sacrilej și voia să le aplice cea
mai grea pedeapsă. Deja erau gata furcile
de spânzurătoare, când și-a făcut loc printre
mulțime astronomul Conone; un bătrân nobil
și de omenie, pe care poporul îl cinstea ca
pe un sfânt. A mers înaintea regelui și a

zis: — Sire, preoții nu sunt vinovați de
aceea dispariție misterioasă. Eu trebuie să
aflu cosițele reginii noastre.

— Unde sunt? unde sunt? întrebă
Suveranul.

— Logodnica D-tale, credincioasă pro-
misiunii făcute zeilor, și-a tăiat cosițele și
le-a adus ca jertfă de mulțumită pentru
sfârșitul bun a acestui războiu. Cosițele
blonde au trecut de pe pământ pe ceriu,
unde lucesc acuma și vor luci întotdeauna
deasupra supușilor tăi, prefăcându-se în stele.

Astfel vorbi astronomul, arătând Regelui
și poporului un grup tremurător de stele.

Ochii Suveranului și a mulțimii au
văzut un grup de stele, cari licăreau pe
ceriul azuriu.

Cosițele Berenicei! Cosițele Berenicei!
au strigat cu toții.

*

Din ziua aceea grupa aceea de stele
neglijate de atâta timp, a primit numele
acesta și îl are și acum.

Preoții n'au fost condamnați, iar regele
era mândru, că numele soției sale va figura
între stele și poporul a aclamat aceasta
minune.

Mai vesel dintre toți a fost bătrânul
astronom, a săvârșit o faptă bună și a in-
trodus în cartea astrelor între alte figuri
o nouă figură astronomică.

Aceasta e istoria, care spune adevărul
din istoria cosițelor frumoasei Berenice, mica
dar grațioasă constelațiune a ceriului nostru
azuriu.

Orfelinatul din Blaj.

În marea mișcare pentru adunarea
mijloacelor trebuincioase la deschiderea
azilului nostru de orfani, au o nuanță
de particulară duiosie momentele, prin
cari ni-se descopere, că valurile mișcării
au pătruns chiar și la inima copiilor
mărunți, cari și ei își cer partea lor
de jertfă din jertfa noastră comună.
»Și eu micul fiu al preotului din Hurez
trimit pentru frățiorii mei dragi această
mică sumă (5 cor.)» spune băiatul
Vasile Cl. Gabris, adăugând că »și
tătuca va trimite ceva după puteri.»
Aceeasi duiosie mai transpiră bunăoară
și din șirele mamei iubitoare a copiilor
preotului nostru din Feneșul-săsesc,
din care vom și reproduce mai la
vale o parte bună.

Un alt moment al mișcării noastre,
pe care credem că e bine să-l relevăm
cu acest prilej, este răscumpărarea
cununilor de morți (ca cea din comi-
tatul Sătmarului) ori a diferitelor anun-
țuri de logodnă (Leon Târnavanu) ori
de cununie, a felicitărilor de ziua nu-
melui și altele multe, toate: în favorul

orfeinatului nostru. Cu adevărat un singur gând mare trebuie să ne stăpânească în aceste zile: *Totul pentru orfanii neamului nostru!*

*

Contribuirile mai recente sunt următoarele:

Dr. Iuliu Hosszu prof. sem. Lugoj K.	1.000—
Dr. Ștefan Banfi, medic Bucium	200—
Dr. I. Oltean, adv. și soția M.-Ludoș	200—
Fam. Drăgan, Sebeș.	200—
In loc de cunună pe sieriul distinsului protopop <i>Ludovic Mărcuș</i> : prot. R. Marchis, preoții C. Gitta, Io. Clintoc, Ios. Michalca, I. Gherga, Vas. Ardelean câte 15 cor., pr. Io. Ternovan și adv. Dr. Aug. Mircea câte 10 cor., iar not. Szabó K. 2 cor.	112—
Maiorul Popa, Brașov	100—
Ioan Bulbuc, prot. Mintiu	100—
Al. Bărbulescu pr. și soția Ațintiș	100—
Nic. Agârbiceanu, Odorheiul de Someș	100—
văd. Ida de Ciato, Blaj	50—
Filip Pop, v.-prot. on. Rieiu	50—
Nicolae Pătru, v.-prot. on. Giurgiu	50—
Ioan Filimon, funcț. la C. F. U.	50—
Oct. Bulbuc, capelan Mintiu	50—
Filon Roman, inv. Șeulia de C.	50—
Ioan Oltean, pr. Pria	40—
„Tovărășia” Suceag	30—
Aug. Opriș, vigil. silv. Odorhei	20—
Copila Angela Isaicu, Feneșulsăs	20—
văd. Anastasia Fulea, Tothaza	20—
Amalia Șuteu	20—
Leon Târnavean, Pogăceaua (în loc de anunț de logodnă)	20—
Dr. Oct. Deac medic asist.	20—
C. Langa, inv. Veneția	20—
R. Moldovan, inv. Orășia	10—
A. Opriș, cadet	10—
Gedeon Socol, Bucium	10—
Băiatul Vas. Clem. Gabriș, Hurez	5—
Gavril Costin, infanterist Cluj	2—
Suma K.	2 659—
Suma din Nr. 25	113.633.49
Suma totală	K. 116.292.49

*

Iată și scrisoarea dăoasă a doamnei preotese din Feneșul săsesc:

Onorat comitet!... În absența soțului meu, care de prezent își caută de sănătate în o stațiune balneară; în ciripitul copilașilor și bucuria lor, că pot să cauzeze celor lipsiți plăcere, oferim și noi din curată inimă următoarele:

Un val de pânză; copilașii Angela sumulița destinată pentru casetuța sa, din sămânța de ciapă vândută, care face 20 cor.; copilașul Drusus jertfește ce are mai drag, lâna dela oaia lui; iar micuța Doină niște merindări, pentru culină sau ștersul lavoarelor. Angela Vă roagă, ca cu ofertul ei să se procure un pat.

În speranță, că fapta noastră creștinească va întâmpina aprobarea iubitelui nostru soț și tatică îndepărtat, care își va oferi și el cu drag obolul pentru un scop așa de ales, și va fi primită ca un mic prinos, semnăm

Feneșul-săsesc, la 10 Martie 1916.

Cu deosebită stimă
preoteasa Drosida Isaicu
și copilașii.

Contribuirile pentru orfeinatul din Blaj, rugăm să se trimită: Administrației centrale capitulare Balázsfalva—Blaj. Cvitarea ofertelor o face comitetul executiv în organele de publicitate.

Războiul european.

În luptele mari ce se dau de trei săptămâni pentru ocuparea fortului Verdun până acum germanii, după rapoartele semioficiale germane, au cucerit teren în estenziune de 360 kilometri pătrați, au făcut prizonieri 26.000 ostași și au capturat 232 mitralieze. Spre vest de Maas francezii au pornit atacuri cari s'au zădărnicit cu pierderi grele pentru ei. Mari lupte se semnează la Woevre și la Obersept.

Italianii au început un foc viu de artilerie contra capului de pod dela Görz și contra platoului dela Doberdo. Luptele de artilerie au continuat și peste noapte. Pe frontul dela Carintia artileria italiană încă a pornit ducele violente.

Informațiuni.

„Românul” din Arad sistat. Primim dela dl *Constantin Savu*, redactorul resp. al „Românului”, următoarele rânduri:

Arad, 10 Martie 1916.

Iubiți confrăți!

Prin ordinațiunea sa datată sub nrul 32.858/V. a. din 1916, ministrul de interne ungar începând cu ziua de azi, 10 Martie n., sistează pe timp nelimitat apariția ziarului „Românul”, oficiul partidului național român. Această ordinațiune, cu provocare la §-ii 27—29 din ord. min. 2500/1914 M. E., oprește agențiile și birourile postale să primească bani prin mandat postal sau Cheque pe seama ziarului nostru.

Această ordinațiune a primit-o subscrisul azi, Vineri 10 Martie n. a. e., prin primarul orașului Arad.

Vă rog respectuos să binevoiți a publica această notiță în prețutul Dv. organ de publicitate.

Anticipându-vă călduroase mulțumiri, sunt cu salutări frățești

Constantin Savu
redactorul resp. al ziarului
„Românul”.

Tulipanul dela Blaj. Despre *Fritillaria tenella*, frumosul tulipan pestriț (lalea pestriță) găsit la Blaj și la Tūr, apoi și în alte ținuturi ardelenice ne vorbește profesorul *Dr. Al. Borsa* într-o recentă lucrare intitulată „*Adatok az erdélyi Fritillaria tenella ismeretéhez. — Zur kenntniss des siebenbürgischen Fr. tenella*”, retipărită din revista budapestană „*Botanikai Közlemények*”. Floarea aceasta gingașă crește în pădurea de pe „Dealul Petritalăului” și pe coasta dela Tūr numită „Fedeu”. Înflorind prin Maiu. Floarea de culoare roșu-închisă stă singuratică, plecată ca un clopoțel în vârful tulpinei înalte. Feciorii dela Tūr o pun bucuroși în pălărie; s'ar putea însă planta această floare chiar și în grădinile noastre mai ales unde cultivată în masse s'ar impune prin smerenia făpturii și prin frumuseța florii.

Pentru botaniști *Fritillaria tenella* prezintă un interes deosebit. S'a crezut, că

planta aceasta reprezintă o specie nouă, numită *Fritillaria Degeniana*, deosebindu-se de rudeniile și surorile ei din Apus și din Balcani mai vărtos prin frunzele acățătoare, în formă de cărcei și prin forma fructelor. După examinarea multor exemplare, autorul articolașului amintit constată, că tulipanul nostru este vechea specie *Fritillaria tenella*, aproape lipsită de cărcei, care nu se deosebește de loc de aceeaș plantă din Istria, Dobrogea, Banat și Rusia.

Să nu trimitem alimente în coletele pentru posta de războiu. Ministrul de comerț în conțelegere cu comanda suprămă militare a ordonat, în repețite rânduri, că e strict interzisă spedarea coletelor cu alimente la postele de tabără, fiindcă coletele din cauza împrejurișilor grele numai cu întârzieri mari ajung la destinație, astfel, că alimentele se corup încât nu se pot consuma, sau eventual produc îmbolnăviri. De aceea au îndrumat oficiile postale să nu primească coletele în cari sunt alimente, sau dacă în cutare colet, după primire, au aflat alimente să-l reînapezeze speditorului.

Cea mai mare parte a publicului s'a subtras dela aceasta opreliște. Pun coletele la poștă tănuindu-i cuprinsul, sau dacă oficiantii dela poștă din loc nu-le primesc pentru conținut, cutrieră toate oficiile din apropiere până când află oficiantii, cari încrezându-se în spusesele speditorului, iau pachetele. Publicul prin procedura aceasta pe lângă aceea, că nu a ajutat pe cei înrudiți, fiindcă alimentele s'au corupt în decursul transportării anevoioasă, au cauzat mari daune lor însiși întrucât alimentele trimise se puteau întrebuița acasă. Pe lângă accentuarea din nou, că comanda militare să îngrijesc de provederea ostașilor cu alimente așa, că e superflu să li-se trimită mâncări, direcțiunile de poștă iarăș roagă publicul, ca în coletele de tabără să nu mai trimită alimente, ci numai tabac, țigarete, țigări, pipe, albituri, vestminte și eventual miere dacă aceasta e pusă în pleuri închise hermetice.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

AVIZ.

La Administrația Centrală Capitulară din Blaj—Balázsfalva

se află de vânzare

— viță altoită de 2 ani —
de mai multe specii, per bucată 20 fl.

AVIZ.

La însotirea economică comercială „PLUGARUL” din Blaj sunt expuse de vânzare cu preț redus

— două pluguri de fer —

cu câte două brazde, sistem Clayton și Schutlewort, și o tăietoare de nutreț. Voitorii de a reflecta la ele, le pot vedea în orice timp la magazinul numitei însotiri.